

Metsähallituksen Luontopalveluiden suorittama sukellustarkastus Helsingin kaupungille

Selvityksen suorittaja: Suojelubiologi, Tri Mats Westerborn

Kohde: Kallahdenharjun Natura – alueen neljän kohteen inventointi.

Haapasaari

18.10.2012

Aluekuvaus

Tutkimus käsitti alueen Haapasaaren pohjoispuolella 0,5-1,8m syvyydessä. Alue kartoitettiin kahtena pitkänä linjana ensimmäinen alle 1 metrin syvyydessä vedessä, toinen 1,2 – 1,8m syvyydessä. Kunkin linjan pituus oli noin 100 metriä jonka keskelle sijoittui laituri. Etäisyys rantaan oli noin 5-10m ensimmäisessä linjassa, ja 20 – 40m toisessa.

Pohjanlaatu

Alueen pohjanlaatu oli rannan lähellä kivikkoa ja rannasta etäämpänä pohjamateriaalina oli hiekkaa jossa esiintyi runsaasti erikokoisia kiviä. Pohja oli hyväkuntoinen, joskin kasvillisuus rehevä.

Kasvillisuus

Rannan lähellä olevilla kivillä kasvoi runsaasti terveenoista rakkolevää (*Fucus vesiculosus*). Hiekkapohjalla, noin 1 metrin syvyydessä oli tiheitä ja laajoja tähkä-ärviän (*Myriophyllum spicatum*) esiintymiä jotka ajoittain peittivät laajoja alueita. Alueen valtalajeja ovat hapsivita ja merivita (*Potamogeton pectinatus*, *P. filiformis*) jotka peittävät runsaana alueen hiekkapohjan. Yksittäisiä Itämerennäkinparta (*Chara baltica*). yksilöitä esiintyi noin 1.8 metrin syvyydessä. Alueen kivipinnoilla rakkolevää kasvoi runsaana. Muita dominoivia leviä olivat punahelmilevä (*Ceramium tenuicorne*) sekä Ulvae suvun viherlevät. Suojelumielessä silmällä pidettävää ruusulevää (*Aglaothamnion roseum*) esiintyi alueella.

Pohjaeläimistä esiintyi merirokkoa (*Balanus improvisus*) runsaasti sekä yksittäisiä sinisimpukoita (*Mytilus trossulus*).

Alueen status ja suojeluarvo

Alueella on lajirikas vesikasviyhteisö ja pohja on terve (joskin tiheä kasvillisuus viittaa rehevyyteen). Erityistä suojelua kaipaavia lajeja en löytänyt.

Mahdollinen laiturirakentaminen

Mahdolliseksi laiturityypiksi suosittelisin joko ponttoonilaituria tai paalutettua laituria jossa vesi pääsee vaihtumaan hyvin myös laiturin alta. Kiinteä, pohjaan asti ylettyvä laituri muuttaisi virtausolosuhteita ja johtaisi levälauttojen kerääntymiseen.

Santinen

18.10.2012

Aluekuvaus

Tutkimus suoritettiin arkkulaiturin molemmin puolin rannasta noin 4 metrin syvyyteen, yhtenä U muotoisena linjana. Syvyysalue oli 0,5 – 4m.

Pohjanlaatu

Rannan läheinen pohja koostui pääosin kivikosta jossa tervettä rakkolevää esiintyi runsaana. Kivikosta noin 3 metrin syvyyteen pohjamateriaali oli hiekkaa muuttuen hiesuksi syvemmässä päässä.

Kasvillisuus

Rannanläheinen alue oli kivikkoa jossa rakkolevää kasvoi kaikilla kivipinnoilla. Myös suolilevää (*Ulva* sp), sekä punahelmilevää esiintyi runsaasti. Syvempää, hiekkaista aluetta dominoi hapsivita/merivita. Matalammassa esiintyy merihauraa (*Zannichellia palustris*) sekä tähkä-ärviää, syvemmällä dominoi ahvenvita (*Potamogeton perfoliatus*). Kasvillisuusvyöhyke loppuu noin 3,5 metrissä ja 4 metrissä ei enää kasvanut mitään.

Alueen status ja suojeluarvo

Alueen kasvillisuutta muokkaa arkkulaituri. Laiturin pohjoispuolella esiintyi leveähkö levälautta joka pohja-aineen perusteella vaikuttaa olevan pysyvä ilmiö. Harvinaisia lajeja en alueella löytänyt.

Aluekuvaus

Tutkimusalue ulottui laiturin molemmin puolin. Laiturin länsipuolella oli 6 metriä syvää, eli reilusti kasvillisuuden syvemmällä puolella eikä sukellusta siksi jatkettu laiturista länteen.

Pohjanlaatu

Vallitseva pohjatyyppe matalikossa oli kivikkoa joka muuttui soraksi ja vähitellen hiekaksi. Syvemmällä hiekka muuttui hiesuksi ja edelleen hiesu/muta seokseksi.

Kasvillisuus

Rakkolevää esiintyi runsaana matalikon kivien päällä. Myös punahelmilevää ja suolilevää esiintyi runsaasti. Hiekkapohjalla kasvoi hapsivitaa, tähkä-ärviää ja ahvenvitaa. Ahvenvidan esiintymä jatkui noin 4 metrin syvyyteen jossa sitä esiintyi harvakseltaan. Jykevien sementtiankkureiden päällä kasvoi merirokkoa runsaasti ja yksittäisiä haarukkaleviä (*Furcellaria lumbricalis*).

Alueen status ja suojeluarvo

Alueen kasvillisuuteen vaikuttaa pitkälle työntyvä laituri. Laiturin pohjoispuolella esiintyi leveähkö levälautta. Isot sementtiankkurit eivät näyttäneet vaikuttavan ympäristöön heikentävästi, joskin tuovat isot kovapintaiset rakennelmat muuten yksitoikkoiseen hiekkapohjaan. Lisäksi tukevat kettingit hankaavat ja sekoittavat jatkuvasti pohjaa.

Harvinaisia lajeja en alueella löytänyt.

Aluekuvaus

Tutkittu alue ulottui pienen ponttoonilaiturin molemmille puolille, käsittäen noin 100 neliömetriä. Sukelluslinja tehtiin U muotoisena, laiturin ympärille.

Pohjanlaatu

Kuten aikaisemmissa pisteissä, pohja koostui hiekasta jossa esiintyi erikokoista kiveä, rannan lähellä sorakkoa. Ranta koostui kalliosta, kivikosta ja hiekasta. Poiketen toisista pisteistä, pohjanlaatu oli karkeaa hiekkaa, jossa siis vähemmän eloperäistä aineistoa. Terve, hyväkuntoinen hiekkapohja.

Kasvillisuus

Kasvillisuus alueella oli niukempaa, heijastaen alueeseen kohdistuvaa aaltovoimaa. Rannanläheisillä kivillä kasvoi runsaasti rakkolevää, puna sekä viherleviä. Hiekkapohjalla dominoi hapsivita, merivita sekä merihaura.

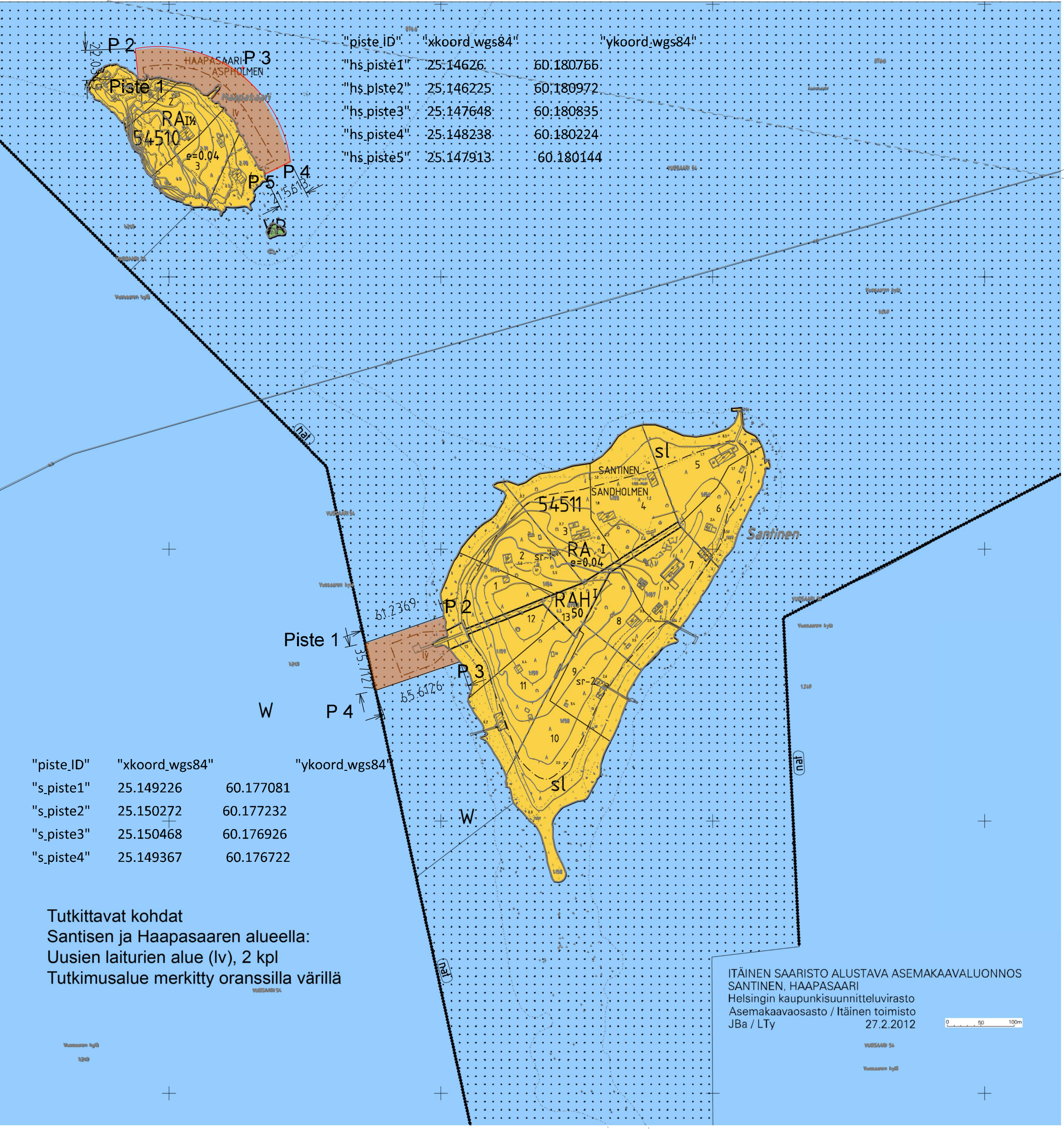
Alueen status ja suojeluarvo

Alue on hyvin eksponoitu joka näkyy myös kasvillisuudessa. Jykevää pohjaan asti ulottuvaa laituria en suosittelisi koska se muuttaisi virtausolosuhteita. *Huomioitavaa on että alueen itäpuolella makaa vanha suhteellisen kookas puuhylky joka on muinaismuistolain suojaama ja alueeseen kajoaminen edellyttää meriarkeologista lisäselvitystä (hylky todennäköisesti tuntematon ja todennäköisesti yli 100 vuotta vanha – ja siksi muinaismuisto). Hylynkappaleita löytyy myös rannan tuntumassa.*

Yhteenveto

Kaikki neljä tutkimuspistettä olivat hyvin samantapaisia, niin geomorfologialtaan kuin kasvillisuudeltaan. Rannat edustivat tervettä, pohjamateriaaltaan monimuotoista ja lajinrunsasta pohjaa. Lajirunsas pohjakasvusto heijastuu myös koko eliöyhteisöön, joten voidaan olettaa että pohjafauna on monimuotoista, ja alue myös kalastollisesti tärkeä. Tämä tutkimus sisällytti ainoastaan neljä pistettä. Pisteiden samankaltaisuus kuitenkin antaa viitteitä siitä että ne edustavat koko lähialuetta.

Katson että mahdollisia uusia veteen ulottuvia rakennelmia olisi suunniteltava niin että ne eivät heikennä rantaan kohdistuvia virtausolosuhteita ja että aaltovoima pääse huuhtomaan koko rannan pituudelta. Jos laiturit suunnitellaan näin, en usko että rakennelmat vaikuttavat merkittävästi alueen tilaan. Arkkutyyppisissä laitureissa (Santinen, Iso Leikosaari) oli suojapuolella kerääntynyttä irtolevää (levämattoja) joiden alla oli viitteitä hapettomuudesta. Nämä levälautat olivat kuitenkin pienehköjä, muutamia kymmeniä neliömetrejä laajuudeltaan. Koska Kallahdenharjun vedenalainen luonto ja sen tila on huonosti kartoitettu, on todettava että yhden päivän sukellustyö heijastaa ajallisesti vain yhtä tilaa eikä tämä selvitys riitä mikäli laajamittaisia toimia alueelle suunnitellaan.

"piste_ID"	"xkoord_wgs84"	"ykoord_wgs84"
"hs_piste1"	25.14626	60.180766
"hs_piste2"	25.146225	60.180972
"hs_piste3"	25.147648	60.180835
"hs_piste4"	25.148238	60.180224
"hs_piste5"	25.147913	60.180144

"piste_ID"	"xkoord_wgs84"	"ykoord_wgs84"
"s_piste1"	25.149226	60.177081
"s_piste2"	25.150272	60.177232
"s_piste3"	25.150468	60.176926
"s_piste4"	25.149367	60.176722

Tutkittavat kohdat
 Santisen ja Haapasaaren alueella:
 Uusien laiturien alue (Iv), 2 kpl
 Tutkimusalue merkitty oranssilla värillä

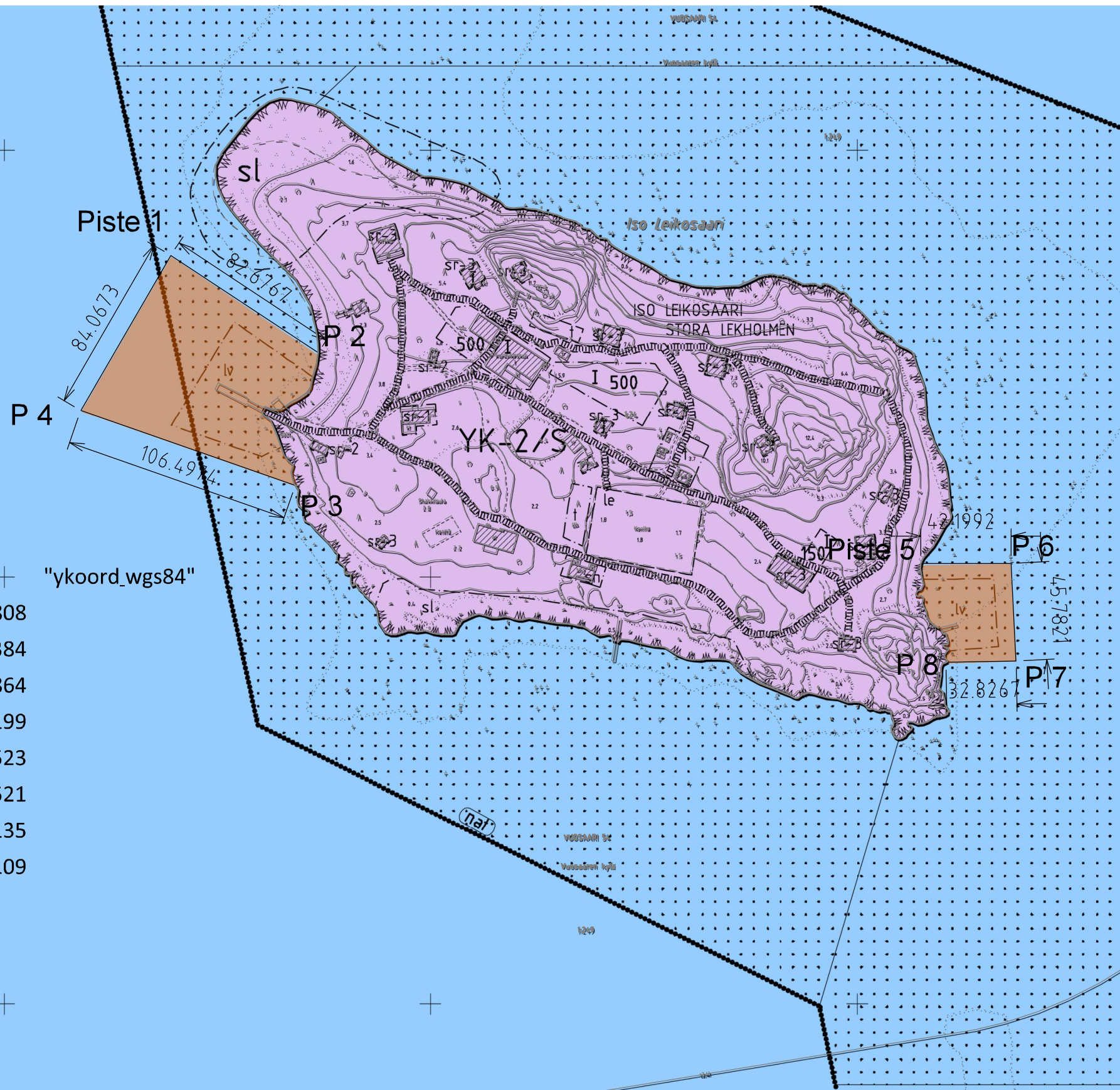
ITÄINEN SAARISTO ALUSTAVA ASEMAKAAVALUONNOS
 SANTINEN, HAAPASAARI
 Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
 Asemakaavaosasto / Itäinen toimisto
 JBa / LTy 27.2.2012

VUOSARI 54

Vuosari 54

Tutkittavat kohdat Iso Leikosaaren alueella:
 Uusien laiturien alue (lv), 2 kpl
 Tutkimusalue merkitty oranssilla värillä

"piste_ID"	"xkoord_wgs84"	"ykoord_wgs84"
"ils_piste1"	25.151621	60.171808
"ils_piste2"	25.152843	60.171384
"ils_piste3"	25.152659	60.170864
"ils_piste4"	25.150914	60.171199
"ils_piste5"	25.157935	60.170523
"ils_piste6"	25.158709	60.170521
"ils_piste7"	25.158724	60.170135
"ils_piste8"	25.158166	60.170109

ITÄINEN SAARISTO ALUSTAVA ASEMAKAAVALUONNOS
 ISO LEIKOSAARI, PIENI LEIKOSAARI
 Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
 Asemakaavaosasto / Itäinen toimisto
 JBa / LTy 1.3.2012

